

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.006.08.2021

Artur Mikiewicz
Burmistrz Chełmna
ul. Dworcowa 1, 86-200 Chełmno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21//064 – Realizacja dochodów z tytułu podatków od nieruchomości i podatku od środków transportowych przez gminy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Chełmno ¹ , ul. Dworcowa 1, 86-200 Chełmno.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Artur Mikiewicz, Burmistrz, od 20 listopada 2018 r ² .
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Ustalenie i pobór podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.2. Dochodzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.3. Udzielanie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021 (I kwartał) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały wpływ na kontrolowaną działalność ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Adam Ruciński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/65/2021 z 29 kwietnia 2021 r. (akta kontroli str.1-3, 296)

¹ Dalej: „Urząd Miasta” lub „Miasto”.

² Dalej: „Burmistrz” lub „organ podatkowy”.

³ Zakończenie czynności kontrolnych: 28 lipca 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą podejmowano prawidłowe i skuteczne działania w celu pozyskania dochodów własnych. Stwierdzono, że właściwie ustalano wymiar podatków od nieruchomości i środków transportowych, w tym. m.in. weryfikowano poprawność danych w deklaracjach podatników oraz rzetelnie prowadzono ewidencję podatkową. W Urzędzie dochodzono także zaległości podatkowych. Analizowano terminy wpływu podatków oraz spłaty zaległości oraz podejmowano działania windykacyjne. Ponadto po bezskutecznym upływie terminów określonych w upomnieniach wystawiano tytuły wykonawcze. Proces ten przebiegał jednak ze znacznym opóźnieniem wynoszącym nawet 486 dni. W okresie objętym kontrolą w terminie wydawano decyzje w sprawie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Terminowo upubliczniano również rzetelne informacje o udzielonych ulgach i pomocy publicznej, tj. stosownie do art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Stwierdzono jednak przypadki nieprawidłowości dotyczące przede wszystkim:

- niedostępiania na stronie BIP informacji o sposobie przyjmowania i załatwiania spraw dotyczących uzyskania interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie⁶,
- dokonywania odpisu zaległości jako przedawnionej pomimo braku wiedzy o dacie zawiadomienia podatnika o zastosowaniu ostatniego środka egzekucyjnego.

Ponadto NIK negatywnie ocenia sposób prowadzenia postępowań podatkowych w sprawie przyznania ulg podatkowych. Nieprawidłowości stwierdzono w tym zakresie w 29 z 30 zbadanych spraw. Dotyczyły one niewywiązania się w pełni z wymogów określonych w Ordynacji podatkowej w zakresie wyjaśnienia stanu faktycznego i wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego oraz niewłaściwego sporządzania uzasadnienia faktycznego decyzji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Ustalanie i pobór podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą dochody własne Urzędu Miasta wyniosły: 35 777,8 tys. zł w 2019 r., co stanowiło: 43,6% dochodów ogółem oraz 36 323, 5 tys. zł w 2020 r., tj. 39,3%. W planie na 2021 r.⁸ założono wykonanie dochodów własnych (do ogółem) na poziomie 39 204,9 tys. zł (44,3%)⁹. Według stanu na koniec 2019 r. i 2020 r. oraz na 31 marca 2021 r. liczba podatników na terenie Miasta zobowiązana do płacenia podatku od nieruchomości wyniosła odpowiednio: 11 232, 11 272 i 11 028, a zobowiązanych do płacenia podatków od środków transportowych było: 40, 39 i 38. Zrealizowane dochody z tytułu podatku od nieruchomości oraz od środków transportowych stanowiły odpowiednio: 22,7% dochodów własnych

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Art. 8 ust. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. d ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U z 2020 r., poz. 2176), dalej: „ustawa o BIP”.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Stan na koniec I kwartału 2021 r.

⁹ Na koniec I kwartału wykonano dochody własne na poziomie 9 409, 7 tys. zł., tj. 24% planu.

w 2019 r. oraz 23,9% w 2020 r.

(akta kontroli str. 4-5)

2. Struktura organizacyjna Urzędu Miasta umożliwiała właściwą realizację zadań związanych z uzyskiwaniem dochodów z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miasta Chełmna¹⁰ zadania te zostały powierzone Referatowi Dochodów, a osoby wyznaczone do ich realizacji posiadały wiedzę i doświadczenie adekwatne do powierzonych zadań.

(akta kontroli str.6-48)

3. Opracowane w Urzędzie Miasta projekty uchwał w sprawie stawek podatku od nieruchomości oraz od środków transportowych na lata 2019-2021 uwzględniały wszystkie przedmioty opodatkowania oraz kategorie wskazane w art. 5 ust. 1 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹¹ oraz nie przekraczały dopuszczalnych stawek maksymalnych. Uchwały nie wprowadzały niedozwolonego różnicowania stawek podatku i nieuprawnionych zwolnień.

(akta kontroli str.49-60)

4. W Urzędzie prowadzona była ewidencja podatkowa w systemie informatycznym. Analiza 10 działek ewidencyjnych wykazała, że umożliwiała ona weryfikację czy ustalono i pobrano podatek w odniesieniu do danej działki. Kierownik Referatu Dochodów podała, że wykorzystywane w Urzędzie programy nie pozwalały jednak na ustalenie czy złożono informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych lub deklarację na podatek od nieruchomości. Dane takie gromadzone były wyłącznie w formie papierowej.

Zastępca Burmistrza podał m.in., że użytkowany w Urzędzie Miasta program nie posiada możliwości rejestracji takich zdarzeń. Niemniej, istotnym z punktu widzenia przepisów jest termin powstania obowiązku podatkowego.

(akta kontroli str. 61-64, 118-119)

5. W okresie objętym kontrolą na terenie Chełmna zakończono budowy lub oddano do użytkowania: 26 budynków w 2019 r., 23 w 2020 r. i 9 w 2021 r.(I kwartał). Analiza 58 przypadków wykazała, że:

- ewidencja prowadzona była na bieżąco, a podatnikom ustalono należny podatek¹²,
- we wszystkich przypadkach dokonywano porównania danych wynikających z ewidencji gruntów i budynków z danymi pozyskanymi od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Chełmnie.

Stwierdzono ponadto, że Miasto wezwało do złożenia odpowiedniej informacji/deklaracji na podatek od nieruchomości 17¹³ podatników w 2019 r. i 15 w 2020 r.

(akta kontroli str. 65-75, 120-123)

¹⁰ Zarządzenie nr 97/2019 Burmistrza Miasta Chełmna z dnia 4 lipca 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Chełmna (dalej: „Regulamin”).

¹¹ Dz.U z 2019 r., poz. 1170, ze zm.

¹² Z wyłączeniem dziewięciu podatników, którzy w 2021 r.(I kwartał) zakończyli budowy, a w stosunku do których obowiązek podatkowy powstanie 1 stycznia 2022 r. Urząd Miasta do 20 lipca 2021 r. nie podejmował żadnych czynności w ich sprawach.

¹³ 16 osób fizycznych i jedna osoba prawna.

6. W Urzędzie Miasta weryfikowano terminowość złożenia informacji/deklaracji na podatek od nieruchomości. Szczegółowe badanie 30 deklaracji DN-1 i 30 informacji IN-1 wykazało, że:

- 29 deklaracji DN-1 zostało złożonych w wymaganych terminach¹⁴ i na prawidłowych drukach. W jedynym przypadku, gdzie opóźnienie wyniosło 29 dni, wezwano podatnika do złożenia odpowiedniej deklaracji oraz naliczono karne odsetki w wysokości 135 zł oraz koszty upomnienia wynoszące 23,20 zł,
- 23 informacje IN-1 zostały sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru i złożone w terminie 14 dni od dnia wystąpienia obowiązku podatkowego. W sześciu przypadkach¹⁵ odpowiednie informacje podatników wpłynęły po skierowaniu wezwania do ich złożenia przez Urząd, a w jednym przypadku podatnik złożył odpowiednią informację 88 dni po terminie¹⁶.

(akta kontroli str. 78-81, 120-123, 297-299)

7. W Urzędzie Miasta dokonywano czynności sprawdzających poprawność danych zawartych w informacjach/deklaracjach składanych przez podatników. Analiza 25 decyzji podatkowych wykazała, m.in., że:

- we wszystkich przypadkach dane zawarte w informacjach składanych przez podatników były zgodne z bazą danych w ewidencji gruntów i budynków,
- zostały one sporządzone poprawnie pod względem rachunkowym, formalnym i merytorycznym,
- odpowiadały wymogom art. 210 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁷ w zakresie sporządzania decyzji,
- zastosowane stawki podatku były zgodne ze stawkami uchwalonymi na dany rok przez Radę Miasta Chełmna,
- zostały wysłane i doręczone w sposób umożliwiający zapłatę podatku od nieruchomości w ustawowych terminach.

(akta kontroli str. 78-84, 297-299)

8. W Urzędzie prowadzona była baza podatkowa pojazdów podlegających opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych. W latach 2019-2021 (I kwartał) na terenie Miasta zarejestrowanych zostało 39 pojazdów podlegających opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych, a wyrejestrowano 55 pojazdów.

(akta kontroli str. 102-105)

Badanie 15 informacji¹⁸ przekazanych przez Starostę Chełmińskiego dotyczących zarejestrowanych i wyrejestrowanych pojazdów wykazało, że baza aktualizowana była na bieżąco. Nie wystąpiły przypadki pojazdów, które nie zostały opodatkowane.

(akta kontroli str. 90-101)

9. Badanie 25 deklaracji na podatek od środków transportowych wykazało m.in., że w Urzędzie Miasta:

¹⁴ W 6 sprawach opóźnienie w przesłaniu deklaracji wyniosło od 1 do 4 dni. W sprawach tych organ podatkowy dysponował jedynie deklaracją z datą wpływu do Urzędu Miasta, brak było natomiast dowodu (koperty z datą nadania deklaracji przez podatnika za pośrednictwem operatora pocztowego).

¹⁵ Opóźnienie w złożeniu deklaracji wyniosło od 90 do 353 dni.

¹⁶ Deklaracja została złożona 10 grudnia 2019 r., a obowiązek podatkowy powstał od 1 stycznia 2020 r.

¹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, ze zm., dalej: „Ordynacja podatkowa”.

¹⁸ Sześć informacji z 2019 r. (ze stycznia, marca, lipca, września, października, listopada), sześć z 2020 r. (z lutego, kwietnia, czerwca, sierpnia, października, grudnia) i trzech z 2021 r. (styczeń, luty, marzec).

- stawki podatku zawarte w deklaracjach zgodne były ze stawkami uchwalonymi na dany rok przez radę gminy,
- weryfikowano terminowość złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych oraz ich zgodność z ustalonym wzorem.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, ww. weryfikacja odbywała się zawsze na podstawie informacji otrzymywanych ze Starostwa Powiatowego w Chełmnie, podczas czynności kontrolnych przy rejestrowaniu i wprowadzaniu deklaracji podatkowych do systemu komputerowego.

(akta kontroli str. 87-89, 120-124)

10. Organ podatkowy w latach 2019 – 2021 (I kwartał) nie prowadził kontroli u podatników w zakresie podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

Zastępca Burmistrza podał, że nie prowadzono ww. okresie kontroli z uwagi na bardzo dużą ilość prowadzonych spraw. W 2019 r. i na początku 2020 r. z powodu przekształcenia prawa wieczystego użytkowania w prawo własności wpłynęła do organu podatkowego olbrzymia liczba zmian z ewidencji gruntów i budynków, które na bieżąco weryfikowała jedna osoba. Ponadto w 2019 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Chełmnie dokonała aktualizacji części wspólnych budynków dotyczących nieruchomości lokalowych. W konsekwencji do Urzędu Miasta wpłynęło ok. 600 informacji IN-1, w oparciu, o które trzeba było zaktualizować dane zawarte w ewidencji podatkowej. W 2020 r. i 2021 r. kontrole nie odbywały się z powodu pandemii Covid-19.

(akta kontroli str. 86, 106, 120-125)

11. W okresie objętym kontrolą Burmistrz nie wydawał indywidualnych interpretacji prawnych dotyczących podatku od nieruchomości i środków transportowych.

(akta kontroli str. 107-108)

12. Zagadnienia związane z ustalaniem i poborem podatku od nieruchomości, a także podatku od środków transportowych nie były przedmiotem skarg, informacji o nieprawidłowościach lub wniosków o udzielenie informacji publicznej.

(akta kontroli str. 108-115)

13. W badanym okresie zagadnienia związane z ustaleniem i poborem podatku od nieruchomości i środków transportowych nie były przedmiotem kontroli zewnętrznych.

(akta kontroli str. 116)

14. Urząd Miasta w latach 2019-2021 (I kwartał) nie zidentyfikował ryzyka związanego z ustalaniem i poborem podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił m.in., że realizacja wpływów budżetowych była na stabilnym, wysokim poziomie¹⁹. Miasto koncentrowało się na zgodnym z prawem i terminowym ustalaniu oraz poborze podatków, dlatego biorąc pod uwagę znikomą możliwość spadków dochodów nie identyfikowano ryzyka związanego z ww. obszarem.

(akta kontroli str. 117, 121-125)

¹⁹ Podatek od nieruchomości w 2019 r. – 95,9%, w 2020 r. – 107,49%; podatek od środków transportowych w 2019 r. – 97,8%, w 2020 r. – 107,61%.

15. W próbach objętych kontrolą NIK nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości, co w odniesieniu do badanych spraw wskazuje na prawidłowy nadzór nad ustalaniem i poborem podatków od nieruchomości od środków transportowych.

(akta kontroli str.4-117)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Na stronie BIP Urzędu Miasta nie udostępniono informacji o sposobie przyjmowania i załatwiania spraw dotyczących uzyskania interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie, tj. zadania Burmistrza wynikającego z art. 14j § 1 Ordynacji podatkowej. Stanowiło to naruszenie art. 8 ust. 3 w zw. z art. 4 ust. 1 i art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. d ustawy o BIP. Zgodnie z powyższymi przepisami podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 ww. ustawy, obowiązane są do udostępniania w BIP informacji publicznych, o których mowa m.in. w art. 6 ust. 1 pkt 1-3. Z kolei art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. d ww. ustawy stanowi, że udostępnieniu podlega informacja publiczna, w szczególności o zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, w tym o sposobach przyjmowania i załatwiania spraw. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, do udostępniania informacji publicznej obowiązane są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności organy władzy publicznej.

Zastępca Burmistrza podał, że nie publikowano takich informacji, ponieważ przepisy prawa podatkowego nie precyzowały takiego obowiązku.

(akta kontroli str. 108-113,121,125)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w Mieście prawidłowo realizowano zadania związane z ustalaniem i poborem podatku od nieruchomości i środków transportowych. Ponadto rzetelnie wykonywano czynności sprawdzające poprawność danych w informacjach i deklaracjach składanych przez podatników.

W Urzędzie Miasta nie dysponowano możliwością weryfikacji w elektronicznej bazie podatników danych o złożeniu informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych lub deklaracjach na podatek od środków transportowych. Nie prowadzono również kontroli podatkowych, choć weryfikowano poprawność danych zawartych w odpowiednich informacjach i deklaracjach. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niezamieszczenia na stronie BIP informacji o sposobie przyjmowania i załatwiania spraw dotyczących uzyskania interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie.

OBSZAR

2. Dochodzenie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych

Opis stanu
faktycznego

1. Według stanu na koniec 2019 r. i 2020 r. zaległości z tytułu podatków lokalnych wynosiły odpowiednio: 1 369, 1 tys. zł (328 podatników) i 1 342,1 tys. zł. (378 podatników), z tego z:

- podatku od nieruchomości – 997, 9 tys. zł (316 podatników) i 946, 2 tys. zł (364 podatników),
- podatku od środków transportowych – 371,1 tys. zł (12 podatników) i 395,9 tys. zł (19 podatników).

(akta kontroli str.127-128)

2. Kwestie dotyczące analizy i terminowości wpływów z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych regulowała Instrukcja w sprawie ewidencji oraz poboru podatków i opłat²⁰, która zobowiązywała księgowych do przeglądu kont podatników w zbiorze i sporządzania upomnień w przypadku nieuregulowania należności po upływie terminu 30 dni od upływu terminu zapłaty raty podatku. W przypadku, gdy zaległości objęte upomnieniem nie zostały zapłacone księgowy był zobowiązany do sporządzenia tytułu wykonawczego.

Badanie wykazało, że pracownicy posiadali dowody analiz zaległości z tytułu podatku od nieruchomości, prowadzonych od jednego²¹ do czterech²² razy w roku. Weryfikowano także od dwóch²³ do trzech razy²⁴ w roku zaległości z tytułu podatku od środków transportowych. Przedmiotem dwukrotnej analizy w 2019 i 2020 r. były również wydane w tym zakresie tytuły wykonawcze.

Zastępca Burmistrza podał ponadto, że analizy terminowości wpływów z tytułu podatków od środków transportowych i nieruchomości dokonywane były po miesiącu od terminu płatności kolejnej raty podatku, poprzez sporządzenie wydruku zaległości podatkowych. W 2020 r. natomiast windykacja należności, z powodu Covid-19, była dostosowana do możliwości dystrybucji w bezpieczny sposób upomnień. Z tego też powodu, na podstawie decyzji Burmistrza z kwietnia 2020 r., wystawianie upomnień na zaległości w podatku od nieruchomości dodatkowo przeniesiono na 30 dni po terminie płatności drugiej raty podatku od nieruchomości dla osób fizycznych.

(akta kontroli str. 118-119, 129-137)

3. W latach 2019-2021 (I kwartał) organ podatkowy przed podjęciem czynności windykacyjnych nie podejmował działań informacyjnych zmierzających do dobrowolnego wykonania obowiązków przez podmioty zalegające z terminowym wnoszeniem podatków: od nieruchomości i od środków transportowych.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że zgodnie z przepisami prawa podatkowego organ nie ma obowiązku podejmowania działań zmierzających do dobrowolnego wykonywania obowiązków przez podatników w zakresie podatku od nieruchomości i środków transportowych. Wprowadzenie dodatkowego sposobu informowania podatników, np. poprzez wiadomości tekstowe (sms) wiązałoby się z koniecznością posiadania narzędzi informatycznych i ich obsługą oraz poniesieniem dodatkowych kosztów w tym zakresie.

(akta kontroli str. 121,126,138)

4. Liczba wystawionych przez Miasto upomnień z tytułu niezapłacenia w terminie podatku od nieruchomości wyniosła ogółem 3 364²⁵, a od środków transportowych 61²⁶. W wyniku analizy 79 zaległości podatkowych ustalono, że:

- w 79 przypadkach przesłano upomnienia z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia,
- w przypadku jednej zaległości²⁷ w wysokości 80,9 tys. zł należność uregulowano po wystawieniu upomnienia,

²⁰ Załącznik nr 5 do Zarządzenia nr 21/2017 Kierownika Urzędu Miasta Chelмна z dnia 29 grudnia 2017 r.

²¹ W 2021 r (I kwartał)

²² W 2019 r.

²³ W 2019 i 2021 r. (I kwartał).

²⁴ W 2020 r.

²⁵ 1579 w 2019 r., 1294 w 2020 r. i 491 w 2021 r. (I kwartał).

²⁶ 21 w 2019 r., 28 w 2020 r. i 12 w 2021 r. (I kwartał).

²⁷ Trzy raty podatku od nieruchomości za 2021 r. w sprawie podatnika 1110048.

- w przypadku dwóch zaległości²⁸ w podatku od nieruchomości na kwotę 98,5 tys. zł dokonano ich rozliczenia w ramach złożonej przez podatnika korekty deklaracji podatkowych za lata 2014-2019, a w jednym przypadku²⁹ należny podatek w wysokości 37,4 tys. zł uregulowano (bez wystawionego upomnienia) w trzech transzach po rozmowie z pracownikiem Urzędu Miasta,
- w przypadku dwóch zaległości³⁰ w podatku od środków transportowych dokonano ich uregulowania w wysokości 2,9 tys. zł, a w jednym przypadku doszło do częściowego uregulowania należności³¹ w kwocie 1,1 tys. zł.

(akta kontroli str.139-152)

5. Badanie 73 zaległości o łącznej wartości 193,9 tys. zł³² zakończonych wystawieniem 51 tytułów wykonawczych wykazało m.in., że:

- po bezskutecznym upływie terminu określonym w upomnieniu wystawiano tytuły wykonawcze,
- nie wystąpiły przypadki wstrzymania egzekucji z powodu niewłaściwego zastosowania wzoru tytułu wykonawczego,
- w dziesięciu przypadkach skierowano tytuł wykonawczy do urzędu skarbowego w terminie do 30 dni od daty upływu terminu wpłaty na upomnieniu.

(akta kontroli str. 139-152)

6. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki przedawnienia prawa do wydania decyzji podatkowej ustalającej podatek od nieruchomości i środków transportowych.

W 2019 r. nastąpiło przedawnienie 31 zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości na łączną kwotę 87,5 tys. zł. W tym samym roku przedawniły się także trzy zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości³³, a kolejne dwa³⁴ w 2020 r.

Na podstawie próby 10 największych kwotowo przedawnień z 2019 i 2020 r. ustalono, że:

- we wszystkich przypadkach wystawiano upomnienia i kierowano tytuły wykonawcze do urzędów skarbowych lub komorników sądowych,
- we wszystkich przypadkach urzędy skarbowe lub komornik skarbowy umorzili postępowania egzekucyjne z powodu przedawnienia zaległości, jej nieskuteczności lub zgonu podatnika.

Urząd przed odpisaniem czterech przeterminowanych zaległości z kont podatników (na kwotę 74,9 tys. zł) otrzymał od właściwego urzędu skarbowego informację o ich przedawnieniu. W jednym przypadku zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku od nieruchomości wygasło na skutek śmierci dzierżawcy (na kwotę 1,2 tys. zł).

(akta kontroli str. 153-160,343-371)

7. Kwestie dotyczące zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie były przedmiotem skarg, informacji o nieprawidłowościach lub wniosków o udzielenie informacji publicznej.

²⁸ Dotyczy czterech (od 9 do 12) rat podatku od nieruchomości za 2019 r. w sprawie podatnika 1110048.

²⁹ Dotyczy 12 raty podatku od nieruchomości za 2020 r. w sprawie podatnika 1110048.

³⁰ Dotyczy I raty podatku od środków transportowych za 2021 r. w sprawie podatnika 100069 i 100104.

³¹ Dotyczy I raty podatku od środków transportowych za 2021 r. w sprawie podatnika 100056.

³² Kwota należności głównej z kosztami upomnienia.

³³ Na kwotę 4,2 tys. zł.

³⁴ Na kwotę 5,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 161)

8. W latach objętych kontrolą zagadnienia dotyczące zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie były przedmiotem kontroli zewnętrznych.

(akta kontroli str. 162)

9. Miasto nie identyfikowało ryzyka związanego z dochodzeniem zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

Zastępca Burmistrza podał, że w planach rocznych audytu wewnętrznego zostały ujęte czynności audytowe obejmujące obszary o wyższym poziomie ryzyka. Audytor wewnętrzny zidentyfikował, co prawda ryzyka (w analizach matematycznych) w obszarze rachunkowości oraz sprawozdawczości finansowej i budżetowej (opłaty i podatki, rachunkowość, gospodarowani mieniem i majątkiem), znajdowały się jednak one w akceptowalnym przedziale.

(akta kontroli str. 163, 287-288)

10. W zakresie dochodzenia zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych Urząd Miasta prowadził regularny monitoring wpływów z tytułu tych podatków. Inicjował także działania windykacyjne i wystawiał tytuły wykonawcze, choć sam proces ich kierowania do urzędów skarbowych przebiegał zazwyczaj z opóźnieniem.

(akta kontroli str. 120-163, 287-288)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sześciu³⁵ spośród 10 przedawnionych zaległości organ podatkowy dokonał odpisu zaległości na kwotę 13,5 zł jako przedawnione, pomimo braku wiedzy o dacie zawiadomienia podatnika o zastosowaniu ostatniego środka egzekucyjnego, w związku z czym odpis ten mógł być przedwczesny. Zgodnie z art. 70 § 1 *Ordynacji podatkowej* zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Bieg terminu przedawnienia zostaje przerwany wskutek zastosowania środka egzekucyjnego, o którym podatnik został zawiadomiony (art. 70 § 4 *ordynacji podatkowej*).

Zastępca Burmistrza podał, że ww. przypadkach pracownicy dzwonili do urzędów skarbowych, gdzie uzyskiwali informacje o upływie pięciu lat od zastosowania ostatniego środka egzekucyjnego. Adnotacje w tych sprawach były sporządzane na dokumentach, które były przekazywane do urzędów skarbowych.

(akta kontroli str. 158-160, 289-295)

2. W 51 przypadkach wystąpiła zwłoka w wystawianiu tytułów wykonawczych dotyczących podatku od nieruchomości i w 17 w zakresie podatku od środków transportowych. Stwierdzono, że w:

³⁵ Dotyczy pięciu podatników, w ramach następujących tytułów egzekucyjnych: 1/79762/09, 1/79763/09, 1/79764/09, 1/79765/09, 1/79766/09, 1/91819/11, 1/102328/12, 1/102329/12, 1/145871/15, 153341/16, 168329/18, 168330/18, 168331/18, 127/2011/910001, 128/2011/910001, 76/2012/919991, 2/2013/100017, 1/2014/100017, 6/2012/100051, 17/2014/100017.

- 2019 r. zostały one wystawione w terminie od 32 do 161 dni od upływu terminu wskazanego w upomnieniu³⁶.
- 2020 r. zostały one wystawione od 32 do 482 dni od upływu terminu wskazanego w upomnieniu³⁷.
- 2021 r. zostały one wystawione od 33 do 486 dni od wpływu terminu wskazanego w upomnieniu³⁸.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, m.in. że wynikało to z natłoku spraw i obowiązków. Upomnienia były drukowane po zaksięgowaniu wpłat, natomiast tytuły wykonawcze były drukowane po zweryfikowaniu odbioru upomnień i zaksięgowaniu wpłat podatników po otrzymaniu upomnienia. Pracownik co kwartał musiał przygotować ok. 500 upomnień zajmując się także księgowaniem wpłat na podatki lokalne oraz wnioskami o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Ponadto w 2020 r. w trakcie pandemii Covid-19 dwoje pracowników przebywało po dwa razy na kwarantannie, co także doprowadziło do spiętrzenia się zaległych spraw.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z § 3 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego³⁹ zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności sprawdzanie terminowości wpłat należności przez podatników i terminowe podejmowanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, takich jak upomnienia, tytuły wykonawcze.

(akta kontroli str. 140-152, 289-295)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie prawidłowo analizowano terminowość wpływów z tytułu podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych. Podejmowano działania windykacyjne, a po bezskutecznym upływie terminów określonych w upomnieniach wystawiano tytuły wykonawcze. Proces ten przebiegał jednak ze znacznym opóźnieniem. Ponadto dokonywano w niektórych przypadkach odpisu zaległości jako przedawnionej pomimo braku wiedzy o dacie zawiadomienia podatnika o zastosowaniu ostatniego środka egzekucyjnego.

OBSZAR

3. Udzielanie ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2019-2021 (I kwartał) do Urzędu Miasta wpłynęło 127 wniosków o udzielenie, na podstawie art. 67a §1 Ordynacji podatkowej ulg w spłacie należności podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych na łączną kwotę 765,5 tys. zł, z czego 121 o wartości 451,1 tys. zł dotyczyło umorzeń w całości lub części zaległości podatkowej, jeden na kwotę 0,7

³⁶ Dotyczyło to tytułów wykonawczych o nr: 1/110234/2020, 136/860101/2019, 101/1040009/2019, 102/1040009/2019, 137/460031/2019, 135/650003/2019, 106/60001/2019, 1/1110036/2019 (dla podatku od nieruchomości) oraz 24/100044/2019/25, 3161.12.100044.2019, 3161.10.100073.2019, 24/100072/2019/26, 3161.11.100072.2019, 3161.9.100078.2019 (dla podatku od środków transportowych),

³⁷ Dotyczyło to tytułów wykonawczych o nr: 6/90023/2020, 29/820012/2020, 68/40012/2020, 41/170087/2020, 65/860101/2020, 65/860101/2020, 54/650005/2020 (dla podatku od nieruchomości) oraz 2/100044/2020, 10/100044/2020, 4/100073/2020, 11/100073/2020, 3/100072/2020, 12/100072/2020, 1/100017/2020, 9/100017/2020 (dla podatku od środków transportowych),

³⁸ Dotyczyło to tytułów wykonawczych o nr: 7/1110271/2021, 8/1110271/2021, 4/860101/2021, 4/860101/2021, 6/1040009/2021, 7/1040009/2021, 2/40031/2021, 52/60001/2021, 50/80019/2021, 49/80229/2021, 16/920006/2021, 134/530003/2021, 135/530003/2021, 35/92216/2021, 124/280014/2021 (dla podatku od nieruchomości) oraz 5/100102/2021, 1/100017/2021 (dla podatku od środków transportowych).

³⁹ Dz. U. nr 208 poz. 1375, dalej: „rozporządzenie w sprawie zasad rachunkowości”.

tys. zł odroczenia terminu płatności, kolejny na kwotę 0,4 tys. zł dotyczył odroczenia zapłaty zaległości podatkowej, a cztery pozostałe (na kwotę 313,3 tys.) rozłożenia na raty zaległości podatkowej.

Po przeprowadzeniu postępowań podatkowych wydano:

- 95 decyzji umarzających w całości lub części zaległości podatkowe na łączną kwotę 355,6 tys. zł.,
- cztery decyzje rozkładające na raty zapłatę zaległości podatkowych na kwotę 313,3 tys. zł.,
- jedną decyzję odroczenia zapłaty zaległości podatkowej na kwotę 0,4 tys. zł,
- jedną decyzję odroczenia terminu płatności podatku na kwotę 0,7 tys. zł

(akta kontroli str. 186-191)

2. Zastępca Burmistrza podał, że w planie dochodów na 2021 r. w zakresie podatku od nieruchomości i środków transportowych (w zakresie osób prawnych) założono wyższe wykonanie niż w 2020 r. Istnieje jednak ryzyko osiągnięcia mniejszych dochodów niż zakłada plan ze względu na pandemię Covid-19 szczególnie, jeżeli jesienią tego roku wystąpiłyby kolejne ograniczenia w działalności gospodarczej przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 188-189)

3. W 2019 r. Burmistrz Chełmna w jednym przypadku⁴⁰ odmówił umorzenia zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę z tytułu podatku od nieruchomości z powodu braku przesłanek, które można byłoby uznać za ważny interes podatnika. Od tej decyzji Strona wniosła odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Toruniu, które uchyliło⁴¹ w całości decyzję organu pierwszej instancji i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia. Ostatecznie Burmistrz Chełmna umorzył⁴² zaległość w podatku od nieruchomości w wysokości 1,6 tys. zł. wraz z zaległymi odsetkami w kwocie 500 zł.

(akta kontroli str. 192-199)

4. Analiza dokumentacji 30 postępowań podatkowych przeprowadzonych w latach 2019-2021 (I kwartał) w wyniku, których wydano 25 decyzji umarzających zaległości podatkowe w łącznej kwocie 221,6 tys. zł oraz pięciu decyzji odraczających lub rozkładających zapłatę zaległości podatkowych⁴³ na raty na kwotę 326,2 tys. zł wykazała m.in., że:

- wszystkie decyzje wydawano w terminie wskazanym w art. 139 §1 Ordynacji podatkowej,
- pięć wniosków dotyczących odroczenia lub rozłożenia na raty oraz trzy wnioski dotyczące umorzenia zaległości podatkowej zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 168 §2 Ordynacji podatkowej, w pozostałych 21 przypadkach we wniosku brak było identyfikatora podatkowego, a w jednym postępowaniu rozpatrzono wniosek bez podpisu podatnika⁴⁴,
- we wszystkich przypadkach zachowano pisemność postępowania,

⁴⁰ Decyzja Fn.3120.2.282019.AK z 6 września 2019 r.

⁴¹ SKO-63-14/19 z 7 listopada 2019 r.

⁴² Decyzja FN.3120.2.28.2019.AK z 28 listopada 2019 r.

⁴³ Wraz z odsetkami i opłatą prolongacyjną.

⁴⁴ W dokumentacji znajdował się wniosek zawierający kserokopię podpisu.

- rozstrzygnięcia zawarte w treści decyzji w całości uwzględniały wnioski podatników,
- 30 decyzji zawierało elementy wskazane w art. 210 §1 Ordynacji podatkowej, tj. m.in. oznaczenie strony i organu podatkowego, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie oraz uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o trybie odwoławczym, przy czym w przypadku wszystkich decyzji niewłaściwie wywiązano się z obowiązku sporządzenia uzasadnienia faktycznego, o czym szerzej w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”,
- dokonywano odpisów z tytułu umorzenia zaległości podatkowych w dniu wydania decyzji w sprawie umorzeń,
- we wszystkich postępowaniach o odroczenie lub rozłożenie na raty zobowiązania podatkowego Miasto naliczało opłatę prolongacyjną.

(akta kontroli str. 200-264)

5. W latach 2019 – 2021 (I kwartał) Burmistrz nie wydawał z urzędu decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.

(akta kontroli str. 265)

6. W badanym okresie nie zostały przyjęte i nie obowiązywały w Urzędzie Miasta regulacje Rady Miasta Chelмна dotyczące udzielanie zwolnień z podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną oraz nie udzielano tego typu pomocy.

(akta kontroli str. 266-267)

7. Analiza dokumentacji pięciu postępowań dotyczących udzielania podmiotom gospodarczym ulg podatkowych stanowiących pomoc *de minimis* wykazała, że:

- kwota pomocy *de minimis* udzielonej każdemu z przedsiębiorców w ciągu roku, w którym udzielono danej pomocy oraz dwóch lat poprzednich nie przekraczała 200 tys. euro, a w przypadku przedsiębiorstw działających w sektorze transportu drogowego towarów – 100 tys. euro, stosownie do przepisów Rozporządzenia Komisji UE nr 107/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*⁴⁵,
- uzyskano, wraz z wnioskami, formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis*, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis*⁴⁶,
- wydano zaświadczenia o udzielonej pomocy *de minimis*, które zawierały wszystkie elementy określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie⁴⁷..

Ponadto Urząd po udzieleniu pomocy *de minimis*, za pośrednictwem aplikacji SHRIMP, przekazywał Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów rzetelne dane o beneficjentach pomocy oraz o rodzajach, formach, wielkości i przeznaczeniu udzielonej pomocy.

(akta kontroli str. 268-270, 289- 295, 306-342)

⁴⁵ Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, dalej: „Rozporządzenie Komisji w sprawie pomocy *de minimis*”.

⁴⁶ Dz. U nr 53, poz. 311, ze zm., dalej: „Rozporządzenie w sprawie przedstawianych informacji”.

⁴⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 350, dalej: „rozporządzenie w sprawie zaświadczeń”.

8. W okresie objętym kontrolą Urząd Miasta podawał do publicznej wiadomości wykazy osób fizycznych, prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym:

- w zakresie podatków udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono na raty spłatę zobowiązań podatkowych w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, wraz ze wskazaniem wysokości udzielonych ulg kwot i ich przyczyn,
- udzielono pomocy publicznej.

(akta kontroli str.271-283,300-305)

9. Kwestie dotyczące zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie były przedmiotem skarg, informacji o nieprawidłowościach lub wniosków o udzielenie informacji publicznej.

(akta kontroli str. 284)

10. W latach objętych kontrolą zagadnienia dotyczące zaległości z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych nie były przedmiotem kontroli zewnętrznych.

(akta kontroli str. 285)

11. Urząd Miasta w latach 2019-2021 (I kwartał) nie zidentyfikował ryzyka związanego z udzielaniem ulg w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych (podatków lokalnych).

Zastępca Burmistrza podał m.in., że w badanym okresie wartość umorzonych zaległości podatkowych i ulg w spłacie zobowiązań w zakresie ww. podatków nie miała istotnego wpływu na sytuację finansową gminy, a w planach rocznych audytu wewnętrznego zostały ujęte czynności audytowe obejmujące obszary o wyższym poziomie ryzyka.

(akta kontroli str. 286-288)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W toku 29 z 30 zbadanych postępowań podatkowych przeprowadzonych w latach 2019-2021 (I kwartał) w wyniku, których wydano 24 decyzje umarzające zaległości podatkowe⁴⁸ oraz pięć decyzji⁴⁹ odraczających lub rozkładających zapłatę zaległości podatkowej nie zebrano w pełni materiału dowodowego dotyczącego okoliczności wskazywanych we wnioskach podatników, w tym m.in. ich sytuacji finansowej lub majątkowej. Było to niezgodne z art. 122, 187 § 1 i art. 191 Ordynacji podatkowej. Przepisy te zobowiązują organ podatkowy do podejmowania wszelkich niezbędnych działań w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz zebrania i rozpatrzenia w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego na podstawie, którego będzie mógł ocenić czy dana okoliczność została udowodniona. W ww. postępowaniach nie żądano od podatników dokumentów, ani informacji na potwierdzenie przesłanek o ubieganie się o ulgę, zawartych we wnioskach (np. informacji dotyczącej sytuacji finansowej podatnika w tym stanu ich należności, zobowiązań, czy też zadłużenia), celem ustalenia czy

⁴⁸ Fn.3120.2.18.2019.AK,Fn.3120.2.16.2019.AK,Fn.3120.2.38.2019.AK,Fn.3120.2.42.2019.AK,Fn.3120.2.32.2019.AK,Fn.3120.2.22.2019.AK,Fn.3120.2.37.2019.AK,Fn.3120.2.19.2019.AK,Fn.3120.2.34.2019.AK.,Fn.3120.2.8.2019.AK,Fn.3120.2.47.2020.AK,Fn.3120.2.51.2020.AK,Fn.3120.2.39.2020.AK,Fn.3120.2.36.2020.AK,Fn.3120.2.33.2020.AK,Fn.3120.2.30.2020.JK,Fn.3120.2.24.2020.AK,Fn.3120.2.17.2020.AK,Fn.3120.2.5.2020.AK,Fn.3120.2.43.2020.AK,Fn.3120.2.4.2021.AK,Fn.3120.2.5.2021.AK,Fn.3120.2.9.2021.AK,Fn.3120.2.3.2021.AK.

⁴⁹ Fn. 3120.3.2.2019.AK,Fn.3120.3.1.2019.AK,Fn.3120.3.3.2020.AK,Fn.3120.3.2020.JL,Fn.3120.3.1.2020.JK.

w danym przypadku zachodzi ważny interes podatnika lub interes publiczny, tj. podstawowy warunek udzielenia ulgi, wynikający z art. 67a §1 Ordynacji podatkowej.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, m.in. że wynikało to z tego, że sprawy o rozłożenie na raty nie wiązały się z utratą dochodów, a jedynie ich przesunięciem w czasie. W przypadku postępowań o umorzenie odpowiadano natomiast na podania jednostki organizacyjnej Gminy Miasta Chełmno oraz stowarzyszenia działającego na rzecz bezpieczeństwa miasta.

(akta kontroli str.200-217, 289-295)

2. W przypadku 29 zbadanych decyzji o udzielenie ulg podatkowych nienależycie wywiązano się z obowiązku sporządzania uzasadnienia faktycznego decyzji. Nie wskazano bowiem w nich tych faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowodów, którym dał wiarę, pomimo że wymóg ten wynikał z art. 210 §4 Ordynacji podatkowej.

Zastępca Burmistrza podał, m.in., że wynikało to z przeoczenia. Wnioski dotyczyły podległej jednostki i przy jego rozpatrywaniu nie wzięto pod uwagę braku numeru identyfikacyjnego podatnika.

(akta kontroli str. 200-217, 289-295)

3. W 22 z 25 zbadanych postępowań⁵⁰ dotyczących umorzenia zaległości z tytułu podatku od nieruchomości nie wzywano podatników do uzupełnienia podań, które nie zawierały identyfikatora podatkowego⁵¹ lub podpisu⁵², co stanowiło naruszenie art. 169 §1 Ordynacji podatkowej. Zgodnie z ww. przepisem w przypadku, gdy podanie nie spełnia wymogów określonych przepisami prawa, organ podatkowy, wzywa wnoszącego podanie do usunięcia braków w terminie 7 dni, z pouczeniem, że niewypełnienie tego obowiązku spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia. Natomiast zgodnie z art. 168 §2 i 3 Ordynacji podatkowej, podanie powinno zawierać identyfikator podatkowy i podpis wnoszącego.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że ww. sprawy dotyczyły jednostki podległej, a podania nie zostały uzupełnione przez przeoczenie.

(akta kontroli str. 211-217, 289-295)

4. W trzech z pięciu zbadanych postępowań data wydania zaświadczenia o pomocy *de minimis* nie była tożsama z datą decyzji o jej udzieleniu. Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zaświadczeń zaświadczenia wydaje się z urzędu w dniu udzielenia pomocy publicznej będącej pomocą *de minimis* albo pomocą *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, a w przypadku pomocy udzielanej na podstawie decyzji wraz z tą decyzją w dniu jej wydania.

Zastępca Burmistrza podał, że w Urzędzie wydawano zaświadczenia o udzielonej pomocy *de minimis* w dniu wprowadzenia informacji o udzielonej pomocy do systemu SHRIMP, co następowało w ciągu ustawowego siedmiodniowego terminu od dnia wydania decyzji.

(akta kontroli str. 269, 289-294)

⁵⁰ Dotyczy spraw: Fn.3120.2.38.2019.AK, Fn.3120.2.42.2019.AK, Fn.3120.2.32.2019.AK, Fn.3120.2.22.2019.AK,Fn.3120.2.37.2019.AK,Fn.3120.2.19.2019.AK,Fn.3120.2.34.2019.AK,Fn.3120.2.8.2019.AK,Fn.3120.2.47.2020.AK,Fn.3120.2.51.2020.AK,Fn.3120.2.39.2020.AK,Fn.3120.2.36.2020.AK,Fn.3120.2.33.2020.AK,Fn.3120.2.30.2020.AK,Fn.3120.2.24.2020.AK,Fn.3120.2.17.2020.AK,Fn.3120.2.5.2020.AK,Fn.3120.2.43.2020.AK, Fn.3120.2.4.2021.AK, Fn.3120.2.5.2021.AK, Fn.3120.2.9.2021.AK, Fn.3120.2.3.2021.AK.

⁵¹ W 21 przypadkach.

⁵² Jeden przypadek, na wniosku znajdowała się kserokopia podpisu.

5. W jednej sprawie spośród pięciu objętych badaniem, udzielono pomocy *de minimis*, mimo braku zaświadczeń, względnie oświadczeń co do uzyskanej uprzednio pomocy *de minimis*. Stanowiło to naruszenie art. 37 ust. 7 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej w zw. art. 67b § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej. Zgodnie z ww. przepisem do czasu przekazania przez podmiot ubiegający się o pomoc zaświadczeń, oświadczeń lub informacji, o których mowa w art. 37 ust. 1 pomoc nie może być udzielona temu podmiotowi.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił m.in, że brak weryfikacji wniosku wynikał z pośpiechu i natłoku spraw. Wniosek był rozpatrywany w trakcie trwania pandemii Covid-19, gdy udzielano pomocy podatnikom prowadzącym działalność gospodarczą, którzy wykazali spadek dochodów. Umorzenia należało udzielić w obliczu panującej sytuacji, gdyż był to stan wyjątkowy związany z pandemią. Państwo zachęcało do udzielania pomocy i dało do tego narzędzia, a Burmistrz pragnął pomóc przedsiębiorcy zajmującemu się usługami transportowymi ludności.

(akta kontroli str. 309-317, 289-294, 309-319)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą terminowo wydawano decyzje w sprawie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych uwzględniając w pełni wnioski podatników. Upubliczniano również rzetelne informacje o udzielonych ulgach i pomocy publicznej, tj. stosownie do art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

NIK negatywnie ocenia jednak sposób prowadzenia postępowań w sprawie przyznania ulg podatkowych. Nieprawidłowości stwierdzono, bowiem w 29 z 30 zbadanych postępowań. Dotyczyły one niewywiązania się organu podatkowego z obowiązku dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz zebrania materiałów dowodowych potwierdzających m.in. sytuację finansową wnioskodawców, a także nieprawidłowego sporządzania uzasadnienia faktycznego decyzji.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

1. Opublikowanie na stronie BIP informacji o sposobie przyjmowania i załatwiania spraw dotyczących uzyskania interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie.
2. Niezwłoczne wystawianie tytułów wykonawczych wobec podmiotów zalegających z należnością podatkową.
3. Prowadzenie postępowań o udzielanie ulg podatkowych w sposób w pełni odpowiadający wymogom Ordynacji podatkowej, w szczególności rzetelne wyjaśnianie stanu faktycznego oraz dokumentowanie wskazanych przesłanek udzielania ulg.
4. Sporządzanie uzasadnień faktycznych w decyzjach zawierających informacje, które fakty organ uznał za udowodnione oraz dowodów, którym dał wiarę.

5. Prawidłowe prowadzenie postępowań w zakresie udzielonych ulg podatkowych stanowiących pomoc *de minimis*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 30 lipca 2021 r.

Kontroler
(-) Adam Ruciński
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) dr Tomasz Sobecki